

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 11, 11. maj 2017

Indhold

- Mark
 - Aktuelt i marken
 - Skal der bruges Propulse
- Teknik
 - Husk at dokumentere korrekt sprøjteteknik
- Regler og tilskud
 - Slåning af brakmarker
 - Indberetning af vårsæd 2017
- Vanding
 - Vandingsvejledning på hjemmesiden
 - Kommentarer til vandbalancen

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholm

Netop som vi troede at sommeren var på vej, står meldingen nu på ustadigt vejr med nedbør og lave temperaturer. Nedbøren kan vi godt bruge, men de lave temperaturer står ikke højt på ønskesedlen.

Vinterhvede

Hveden står lidt i stampe og har ikke rykket sig meget siden sidst. De fleste marker er stadig i stadiet 32-33 og der er stor forskel på, hvor kraftige de fremstår. Det betyder også, at det kraftigt skal overvejes om der er behov for vækstregulering – husk, at det koster udbytte at vækstregulere, hvis der ikke er et egentlig behov. Vækstregulering kan evt. reduceres til foragre og kiler, hvor der har været overlap af gødning. Da der er meldt om nedbør de kommende dage, vil en sprøjtning mod Septoria sandsynligvis blive aktuelt sidst på ugen eller i starten af næste uge. Det nye middel mod Septoria er blevet godkendt og gør det nu muligt at veksle mellem flere midler - se vores anbefaling her.

Billede 1 Septoria i hvede (foto SEGES).

Vinterbyg

Vinterbyggen er nu ved at skride igennem mange steder og det er ved at være tid for den afsluttende svampesprøjtning. Vi finder stadig en del rust og der kan nu også findes skoldplet i markerne. Er der ikke sprøjtet endnu, anbefaler vi en 30-50 % dosis, afhængig af smittetryk, f.eks. 0,15 – 0,3 l Prosaro/Proline Expert + 0,2-0,25 l Comet Pro. Ved meget skoldplet foretrækkes Proline Expert og ved meget bygrust foretrækkes Prosaro. Vil du gerne styrke strået yderligere kan der tilsættes 0,2 l Cerone.

Vinterrug

Rugen er nu i stadie 39-51, dvs. at akset er ved at skride igennem. Vi finder en del meldug og lidt skoldplet – brunrust er endnu ikke så udbredt. Mange har ikke fået vækstreguleret rugen, og nu er det ved at være for sent, men husk at en svampesprøjtning også er med til at styrke strået. En løsning med 0,25 l Prosaro/Proline Expert vil være tilstrækkelig til at styre skoldplet, hvis der er meget meldug kan der tilsættes 0,1 l Tallius. Tjek lige marken for trips inden der sprøjtes – hvis der findes trips på hvert andet strå, kan der iblandes et pyrethroid f.eks. 0,25 kg Karate.

Triticale

Triticalen er nu i stadie 37 og der findes meget meldug og lidt skoldplet – i den sydlige del af vores område meldes der om meget gulrust. Til bekæmpelse af meldug og rust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius. Ved mere udbredt angreb af meldug tilsættes yderlig 0,1 l Tallius.

Vinterraps

Rapsen er nu ved at være i fuld blomst, og med det gode vejr i weekenden kom skulpesnudebillerne også forbi. Skadetærsklen er bare 1-2 biller pr. plante, og skadetærsklen er derfor overskredet mange steder. Med udsigt til flere dage med nedbør og en raps i fuld blomst er det også nu, der skal svampebekæmpes. 0,3 Amistar + 0,45 Orius vil være en god løsning. Mod snudebiller kan der medtages et pyrethroid, f.eks. 0,2 kg Karate (se løsningsforslag i sidste nr. af Tilvækst). Husk at pyrethroider kun må anvendes uden for biernes flyvetid, dvs. ca. kl. 21 – 03 (sommertid). Kun Biscaya og Mavrik må udsprøjtes hele døgnet.

Billede 2 Mange skulpesnudebiller, ganske vist på en blomstrende grønål (foto Jens Peder Pedersen).

Vårsæd

Der er stor spredning i vårsædens udvikling - mange marker er langt fremme (4-5 blade), og andre marker er lige blevet sået. De tidligste marker er nu klar til en ukrudtsbekæmpelse – det er dog vigtigt at sikre sig, at al ukrudt er fremspiret inden sprøjtning. De midler vi har i dag kan også fange det med ukrudt selvom det har fået 3-4 blade. Vær dog også opmærksom på problemukrudt som Storke-hejrenæb og lægejordrøg, som helst skal bekæmpes på kimbladsstadiet. Ved manganmangel kan mangan tilsættes sprøjtningen. Skal der bekæmpes flyvehavre anbefaler vi at vente til mindst en uge efter ukrudtssprøjtningen, så flyvehavren ikke længere er påvirket af denne sprøjtning.

Markbesøg

Der er mange ting, der skal tages stilling til i øjeblikket ude i marken. Er du i tvivl om nogle af de forskellige opgaver, er vi på kontoret klar til at rykke ud, og give dig sparring og hjælp til at løse dine problemer. Vi er ikke længere væk end telefonen, så ring blot på tlf. 8080 2040 og spørg efter din planterådgiver, så I kan aftale nærmere.

Skal der bruges Propulse

Af planterådgiver Birgit Vestergård

For det ny godkendte Propulse SE 250 svarer 1 l til 0,5 l Proline +125 g fluopyram, der er et nyt SDHI-middel. Det er godkendt til korn, raps og majs. Midlet er ikke omfattet af triazol-reglerne, men der er begrænsning på antallet af gange, midlet må bruges. P.t. er der på etiketten restriktioner på efterfølgende afgrøder (som kun må være det, midlet er godkendt til), men denne påskrift/betingelse forventer firmaet, at der bliver fjernet i løbet af få måneder.

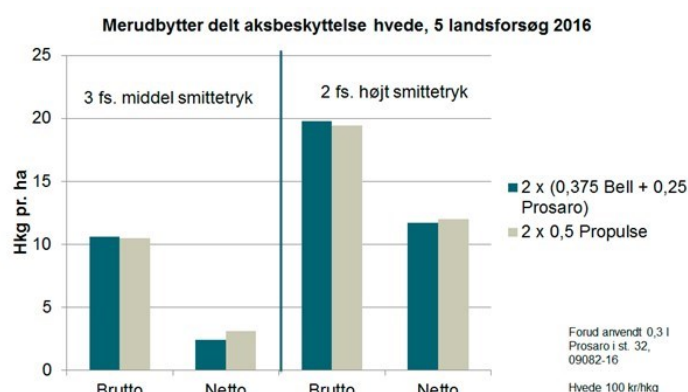
På trods af, at de fleste allerede har disponeret, og at Propulse er i den dyrere ende ca. 420 kr./l, er svaret på overskriften "Ja", i hvert fald i vinterhvede.

Her er de hidtil anvendte midler kraftigt udfordret af resistens i svampene. Denne udvikling har accelereret kraftigt de seneste 2-3 år. Sidste år målttes effekter ned til 40 % for bl.a. Rubric/Opus og Proline. Alt tyder på, vi stedvis kan forvente endnu dårligere effekter i år af disse midler.

I de hårdest ramte marker, m.h.t. resistens, vil det være "SDHI"-indholdet (i f. eks. Bell, Viverda og nu også Propulse) der kan sikre kontrollen af septoria. Propulse har i øvrigt ret god effekt på hvedebladplet, men ret dårlig effekt mod rust.

Hvad siger forsøgene:

I forsøgene i vinterhvede er der typisk kørt med samme middel ved begge kørsler i "aksbeskyttelsen" I figuren nedenfor ses et uddrag. Det typiske billede er at netto-merudbytterne for Propulse-behandlingerne er på niveau med eller en *ane/se* højere end de bedste traditionelle løsninger.

Figur 1 Merudbytter i vinterhvede (kilde SEGES).

Bemærk dog at der i det ene forsøgsled er anvendt Prosaro 3 gange, hvilket ikke er lovligt.

Da andre forsøg har vist god hæmning af resistensdannelse ved at skifte mellem forskellige virkemekanismer, vil vi foreslå Viverda + Ultimate S eller Bell + Comet Pro/Aproach ved den første af septoriabehandlingerne formentlig i kommende uge, og følge op når fanebladet er helt igennem med Propulse. Dermed spreder man middelvalget mest muligt og hæmmer resistensdannelsen. Vores strategi vedr. svampesprøjtningerne i hvede beskrevet i Tilvækst nr. 7 fra 5.april fastholdes med den ændring, at der bruges Propulse i sidste behandling, samt at der bør tilsættes Orius eller lignende til Propulse, hvis der er meget rust.

TEKNIK

Husk at dokumentere korrekt sprøjteteknik

Af planterådgiver Birgit Vestergård

I forlængelsen af indlægget i Tilvækst nr 2 fra 23. februar vil vi minde om, at der skal udfyldes et dokumentationsskema

inden for 7 dage efter behandlingen og skal gemmes med sprøjtejournalen i 3 år.

Link til skemaet fra Miljøstyrelsen kan findes her: <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/sproejtemidler/bruger/reduktion-i-afstandskrav/>

Vi foreslår at man på forhånd udfylder et skema med "grundoplysningerne", det der er ens for en række behandlinger. Først herefter kopieres en stak, hvori der så kun skal udfyldes det, der varierer i følge enkelte midlers etiketter.

REGLER OG TILSKUD

Slåning af brakmarker

Af planterådgiver Henning Frostholm

Husk at du ikke må slå dine braklagte arealer fra 1. maj til 31. juli.

Har du arealer, som er anmeldt med enten almindelig brak eller MFO-brak (både slånings- og blomsterbrak), må du ikke slå dem i perioden 1. maj til 31. juli af hensyn til markvildtet, f.eks. harer og de jordrugende fugle.

Undtagelser fra forbudsperioden mod slåning

Du kan i særlige tilfælde undtages fra forbudsperioden mod slåning. Du må både selektivt slå og selektivt anvende plantebeskyttelsesmidler til nedvisning af dele af en brakmark, hvis du på dine arealer kan konstatere følgende

1. der er risiko for krydsbestøvning mellem dine brakmarker og nabomarker med dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgeplanter og bederoer
2. der er behov for at bekæmpe forskellige, uønskede plantearter (flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælde eller tidsler)
3. du har anlagt vildt- og bivenlige tiltag på brakmarken, f.eks. kortklippede vildtstriber.

I de tre tilfælde ovenfor må du undtagelsesvis gerne fjerne det afslåede plantemateriale fra marken.

Indberetning af vårsæd 2017

Af planterådgiver Henning Frostholm

Mange landmænd har i den senere tid modtaget en henvendelse fra "Sammenslutningen af danske Sortsejere", hvor de bliver bedt om at indberette, hvorvidt der er anvendt egen avl som udsæd. Der skal indberettes om forbrug af alt udsæd, uanset om der er brugt hjemmeavlet udsæd eller ej. Sortsejerne fortæller også i brevet, at de har lov hjemmel i en Kommisjonsforordning nr. 1768/95 til at kræve disse oplysninger.

For mange landmænd har det dog været et yderligere irritationsmoment i en tid, hvor der er nok andet at tage stilling til. Tidligere år har der været sendt lignende opfordringer ud, og vi er endnu ikke bekendt med, at der er sket noget ved ikke at svare på henvendelserne, hvis man kun har anvendt certificeret udsæd.

Er der derimod brugt hjemmeavlet udsæd, er det selvfølgelig i alles interesse, at der bliver betalt forædlerafgift. Forædlerafgiften går til, at forædlerne kan udvikle og forbedre de sorter, der skal dyrkes i fremtiden. Du indberetter nemmest på www.sortsejere.dk

Husk at indberette forædlerafgiften senest 15. maj 2017 for hjemmeavlet udsæd anvendt i foråret 2017.

VANDING

Vandingsvejledning på hjemmesiden

Der vil fremover være en vandingsvejledning på SAGROs hjemmeside. Planen var, at vi allerede nu skulle have været i luften med denne rådgivning. DMI, som leverer data for nedbør og fordampning vil det desværre anderledes, da de har haft nedbrud på valide fordampningstal siden midt i sidste uge.

Vi forventer at lukke op for vores nye vandingsvejledning, når DMI kan levere valide data – forhåbentlig fra næste uge.

Kommentarer til vandbalancen

Af planterådgiver Christina Skelmose Jørgensen

De sidste ugers manglende nedbør sætter nu for alvor sit præg. Der er nu al mulig grund til at få startet vandingen op i vintersæd og frøgræs på JB 1, hvis ikke allerede den er i sving. Med et aktuelt vandunderskud på 30-40 mm er afgrøderne i så stort underskud, at udbyttet vil påvirkes negativt. Vinterbyg og frøgræs bør prioriteres først og herefter vinterraps og så hveden. Tidlig sået vårsæd, på JB 1, som er fremspiret i marts måned vil også nå et underskud på 30-35 mm i denne uge, som vil udløse et behov for vanding. På JB 3 ser det ud til at vanding kan vente, men falder der ikke betydelige mængder nedbør den næste uge, vil der blive vandingsbehov på disse jorde hen mod weekenden.

Vandbalance JB 1 09.05.2017

Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
1-1	1	Frø Alm.Rajgræs		0	-34
1-3	1	Vinterbyg		0	-35
1-4	1	Vinterraps		0	-35
1-5	1	Vinterhvede		0	-34
4-0	1	Vårbyg, kl.græsudlæg		0	-29

Vandbalance JB 3 09.05.2017

Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
1-1	3	Frø Alm.Rajgræs		0	-36
1-3	3	Vinterbyg		0	-38
1-4	3	Vinterraps		0	-38
1-5	3	Vinterhvede		0	-36
4-0	3	Vårbyg, kl.græsudlæg		0	-31